

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

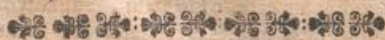
Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput V. Omnis Pastor Animarum vi muneris sui instituere debet rudes in
ijs, quæ ad salutem pertinent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

pecuniâ doctrinæ perfectioris, animique rebus divinis magis devoti, ut nemo eorum non cum Regio Psalte jure dicere possit; *Ego autem in innocentia mea ingressus sum.* (dd) His tamen verbis cum veritate uti non potest, qui cum eodem addere non potest, quod mox sequitur: *Pes meus stetit in directo: via curvæ, via exortantes teneri ab ijs non debent, qui in Ecclesiâ à se concupitas intrare volunt innocenter: solùm vijs rectis innocenter in illas itur.*

(a) Deut. 1. 21. (b) 1. Reg. 18. 22. (c) 1. Cor. 7. 9. (d) Hebr. 5. 4. (e) 1. Reg. 18. 22. (f) Jer. 10. 24. (g) Ephes. 2. 13. (h) S. Greg. Past. in Prol. (i) S. Bern. Ep. 87 ad Oger. (k) Of. 2. (l) C. Nisicum pridem. de Renunc. c. Cum in cunctis de Elect. 1. q. 2. c. Viliissimus Barbosa de Offic. Parochi. c. 2. (m) Dist. 26. § Nunc autem. (n) Cant. 1. 6. (o) Prov. 1. 23. (p) Dent. 32. 38. (q) Sap. 7. 1. S. Th. 1. 2. q. 57. art. 2. c. 9. 66. art. 4. (r) Cassian. Coll. 17. c. 9. (s) Sen. li. 1. 99. Nat. in Pref. (t) S. Bern. l. 4. de Confid. (u) S. Chrys. hom. 3. in Act. Apost. c. 9. 66. art. 4. (v) Laym. l. 4. tr. 10. c. ut. 5. 3. n. 26. Suar. l. 4. de Simon. c. 40. 1. q. 1. c. Si quis. (x) L. Si quis C. de Episc. c. Cler. (aa) c. Sicut Simonica. de Simonia 1. q. 1. c. Eos qui. 1. q. 3. c. Ex multis. (bb) c. Tanta est de Simonia c. 13. q. 3. c. Sane. (cc) 1. q. 1. c. Reperiuntur. (dd) Pf. 23. 11.

CAPUT V.

*Omnis Pastor Animarum
vi muneris sui instituere de-
bet Rudes in vis, qua ad salu-
tem pertinent.*

Quod in corporis oculos possunt vapores terræ, hoc in oculos animi

possunt Perturbationes. Vapores fi-
ciunt, ut vacillanti in cælo videantur
sidera, quæ sunt fixissima: Perturbatio-
nes efficiunt, ut quæ in Religione con-
stantissima sunt erantque veri-
tates, vacillare jam, & dubiæ esse vide-
antur. Has inter est illa, quæ affertur
omnibus omninò Animarum Pasto-
ribus non evitabile onus incumbere, est
verbo Dei, seu Sacrà Doctrinâ pascendi.
De hoc dubitari nulla ratione potest.
Et tamen non unus & alter, sed multi
oppidè sunt, apud quos tam parum hæc
veritas virium habet, ut perinde negli-
gatur, ac si esset incertissima. Hanc
igitur præ quavis alia ijs ob oculos ponere
oportet. Quid enim opit Animabus
ab illis Pastoribus ferendam spe-
rem, qui ne voce quidem ijs succurrant
fatigant?

I.

Nôsse igitur hos Pastores velim, id
quod jam alibi à me demonstratum est,
contra Pastorem ejusmodi marum omnium
Iura clamare. Clamant inquam voce di-
nâ Leges omnes, Divinæ, Naturales,
Humanæ: & sunt tamen adhuc qui non
audiant? Clamant in primis Leges Di-
vinæ. Nec enim onus hoc ab homi-
nibus, sed à DEO ipso primùm Pasto-
ris muneri annexum fuit. Hanc à Deo
Christus ipse in terras delapsus ante be-
llas accepit: *Evangelizare Pauperibus
misi me, predicare annum Domini ac-
ceptum, & diem retributionis.* (a) Hinc
autem constituto tempore tam ad annu-
sum satisfecit, ut tres ipsos annos con-
tinuos aliud, quod ageret; nihil habe-
ret.

re videretur. In Urbibus, in Oppidis, in Pagis, in Silvis, in Synagogis, in Templo, in Montibus, in Mari, in vjjs publicis, domi forisque id unum agebat. ut prædicaret. Quin & accumbens nonnunquam id non omittebat. Et quâ id causâ? Quòd hujus rei gratia missus esset: *Quia ideo missus sum.* (b) Nec aliam legem magis suis ipse Discipulis inculcavit, id solertes curans, ut suis illi vestigijs insisterent. *Sicut misisti me Pater, & ego mitto vos.* (c) Et quia ritus ac publicæ cæremoniz, quibus in promulganda lege aliqua Princeps utitur, plurimum conferunt ad ostendendum, quantopere Princeps eam observatam velit, Christus non contentus hanc privatim Discipulis proposuisse; dum jam Cælum repetere parabat, in illo magnifico suo Triumpho eandem instauravit, omnibus, in Apparitione præ ceteris conspicua, in Cœtu præquam alijs frequenti & numerofo, & tam illustri exorsus præmio, ut non alio unquam illustriore uti potuisset: *Dana est mihi omnis potestas in Cælo, & in terra. Euntes ergo docete omnes Gentes.* (d) Perinde ac si diceret: Pater totius mundi Dominum constituit. Cælum laboribus meis jam partum est, Tellus superest. Nec solâ hæc Judææ portione definita est; mihi omnis debetur, quanta est. Cùm igitur non ego totam cælestis doctrinæ præconio subdere ipse mihi debeam, sicut jam partem ejus aliquam mihi subjeci, vestrum est, quod deest supplere meo nomine. Itē igitur, docete, instituite, ostendite omnibus viam veræ salutis. *Enntes er-*

go docete omnes gentes. Et ecce hæc est illa ratio, quâ his in terris manebo vobiscum ad faciendum officium meum, non per me quidem ipsum, sed per vos, cunctos mortales docendo. *Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.* Arguunt hinc SS. Patres, Legem non solis latam Apostolis, nec enim isti ad Mundi usque finem victuri erant, sed his simul, cunctisque eorum Successoribus, donec omnino tandem Mundus Christo subderetur, (e) Quisquis proinde horum è numero est, quâ tandem is ratione in animum inducere potest, hac se lege non teneri?

Quin etiam jam inde ab exordio Ecclesiæ lex hæc nunquam habita est inter eas, quæ pro temporum hominumve varietate ferri, abrogarive pro arbitrio possint, quo modo leges multæ ab hominibus latæ se habent, sed tanquam ipsi sacri Pastoris muneri intima & individua. Hinc S. Paulus dum enumerat gradus ac dignationes inter Christi asseclas magis conspicuas, dixit quidem, quòd Deus dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Evangelistas, (f) non obscure significando, posse munerum istorum alia sine alijs esse, nec omnia ac singula esse omnium; ubi tamen ad Pastores descendit, aliter locutus est. Pastores siquidem cum Doctoribus conjunxit, alios verò, inquiens Pastores & Doctores, ut indicaret, priora quidem, sed non duo hæc officia separari à se invicem posse. Non ego primus hoc observavi: notârunt id pridem nobilissimi quique

quique Interpretum, Sanctus Hieronymus (g) Sanctus Augustinus, Sanctus Anselmus, alij, nominatim S. Thomas, qui allata Apostoli verba sic explicat. *Sub eodem addit Pastores, & Doctores ad ostendendum, quod proprium officium Pastorum Ecclesia est, docere ea qua pertinent ad fidem & bonos mores.* (h) Atque hoc ipso dein indicio ac signo ostendit Apostolus, se Pastores veros à falsis discernere, lingua inquam erudite, sic Hebræos recens Christi fidem amplexos allocutus: *Mementote Præceptorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei* (i) id utique significaturus, non erogata in egenos munificentissima stipe, non singulari in sacrificijs offerendis attentione, non Divinorum Mysteriorum dispensatione, quin ne sanguine quidem pro suo grege fuso dignos eos Pastorum officio reddi, sed Dei tantum verbo prædicando. Hæc etiam causâ inveniemus Apostolum, primum ac præcipuum Evangelij interpretem, nullam aliam muneris partem tam studiosè, tanto pondere ac energiâ, quin, si suis rem momentis libramus, verbis sacrum quendam horrorem incutientibus, Pastorum cuilibet inculcasse. Hic ille juravit, præcepit, protestatus est; quin ne quidem severum illud ad Tribunal appellare est veritus, quod Christus in Mundi suæ, obtemperantium triumpho, non obtemperantium sempiterno opprobrio statuet. *Testificor, inquit, coram Deo, & Christo Jesu, qui judicaturus est vivos & mortuos, per adventum ipsius, & Regnum ejus, prædica verbum, infra opportunè, importunè,*

argue, obsecra, increpa, in omni patientia & doctrina. (k) Verba, quæ plus loci demonstrant, quàm rectè, cum reddenda olim rationis tempus adveniret, Pastor mutus in has tristi cum gemitu voces prorapturus sit: *Va mihi, qui tacui* Nec desit tamen, qui imitari illum vereatur?

II.

Si autem res ita se habent, clarum etiam contra Pastorem mutum Legum Naturales omnes, dum ipse præcipuum suæ administrationis partem negligens, fructibus interim Beneficij Pastoralis gaudet, quos eum in finem maxime Populi contulerunt, quæque nunc in eodem distribuuntur. Non sunt igitur Parochia, ut non pauci eas sibi arrogantes sedes otiosorum; sed pulpita, ex quibus veritates, quas nosse Christianum quemvis deceat, explicantur.

In omni Republica sapienter constitutè oportet esse Magistros publicos, ad quos spectet, docere literas ætatem teneram; (l) alios verò adulescentes in ætate, pro suo quemque vitæ genere, instituire Disciplinis, Philosophiæ, Matheseos, Medicinæ, Jurium. Et cetera quis in Ecclesia, Republica constituta à Christo Dei sapientiâ, carum illud, in Magistris his constituendis providentiam defuisse? Negari non potest earum, quas dixi, Disciplinarum, Philosophiæ, Matheseos, Medicinæ, Jurium inscientiam Republicas gravissimè debonestare, easque in signi ætate lumento privare. Quoniam autem illo? non alio sanè, quàm spectante vi-

SEGNE
CONCIONES
INSTRUCIO
POENITENTIA
CONFESSIO
PAROCHIA

tam hanc caducam, non diu post finendam. At ea ignorare quæ ad vitam à Christi legibus ducendam spectant, damnatum est, quod ad vitam pertineat sempiternam. Quanto igitur longius inscientiam hanc debeat habere Christus à sua Republica, sive ea attendamus, quæ credere, sive quæ facere oportet? Et quæ tandem alia è cælo in terras causa eum evocavit, quàm ut peccatum è Mundo tolleret? *Ecce qui tollis peccatum Mundi.* (m) Non poterat igitur non tollere Ignorantiam, quæ non solum est effectus facilè præcipuus noxæ originariæ, (n) sed quæ compluribus viciosis miserrimis est princeps noxarum actualium causa, haud aliter ac nox iter facientibus innumerorum errorum causa est.

Quæro jam ex vobis: Quam tandem hominum conditionem elegit Christus, quæ hanc ex Ecclesia inscientiam tolleret, si non elegit Pastores sacros? Omni alteri hominum generi, quod sese Dei verbo explicando impendat, ut faciunt viri Religiosi, præceptum hoc accidentarium, & velut sponte accessitum est; imò, si dicere juvat quod res est, ne præceptum quidem est, sed opus quàm laude dignum, tam arbitrium. Pastorum muneri annexam, imò intimum est. Quando enim Christus Discipulos misit, Decessores vestros, ut Fidem Christi toto orbe divulgarent, ut paulò ante dicebam (*entes ergo docete omnes gentes*) non id tantum propositum habebat, ut ad ipsum Nationes omnes ducerent, docendo credere, quæ oportet; sed ut reductas etiam vivere docerent,

ut credunt: qui quidem finis obtineri aliter non poterat, quàm si semper essent, qui Dei Legem publicè docerent. Dubitare idcirco, an ad Pastorem sacrum ex munere spectet, suos pro concione docere, aliud non est, quàm ambigere, an ille, cui liberos natura dedit, eos alere reneatur. Dedit sanè natura Parentes, ut sobolem pascerent; eundemque in finem Gratia Pastores delegit. *Pascite, qui in vobis est gregem Dei.* (o)

Quo igitur jure muneris sui fructibus ac mercede gaudere Pastor poterit, qui vix unquam, si tamen unquam, muneris sui parte præcipua fungitur, cui merces illa destinata est? Hinc scio esse Doctores, qui Pastores hos ligneos, *qui os habent, & non loquuntur*, condemnant ad fructus hos, pro mensurâ negligentia in prædicando admittæ, restituendos: haud aliter ac Magister aliquis publica Authoritate conductus ad Prælectiones Metaphysicæ, aut Moralis Philosophiæ Auditoribus tradendas, si laboris tædio ijs supersederet, reddere cogere, quidquid eâ causâ fuisset datum. *Qui in Sacrario operantur, qua de Sacrario sunt, edunt*, quæ sunt Apostoli verba. Non dixit, *qui de Sacrario sunt*, sed *qui in Sacrario operantur.* (p) Hinc S. Gregorius trepidus has in voces prorupit: *Quid nos, ó Pastores, agimus, qui & mercedem consequimur, & tamen operari nequaquam sumus? fructus quippe Ecclesia in stipendio quotidiano percipimus, & tamen pro Ecclesia minimè in predicatione laboramus.* (q) Ut ut autem ista se habeant, ad aliam restitutionem haud paulò graviorem divina

divina

divina Justitia omnes Pastores muros, præcisâ omnis remissionis spe, obligat; ad reparandam nimirum jacturam illarum Animarum, quæ institutionis necessariæ defectu perierint. *Speculato-rem te dedis Domui Israël* (r) (sic Deus ipse eorum quemlibet alloquitur) *audians ergo ex ore meo sermonem, annuntia- bis eis. Si me dicente ad Impium, Morte morieris, non fueris locutus, ut se custo- diat Impius à via sua; ipse Impius in im- pietate sua morietur, sanguinem autem ejus de manu tua requiram.* Verba horren- da; sed ô quàm justa! An enim tam vel ignarus, vel pervicax quis esse potest, ut negare non vereatur, omnis virtutis extremam cladem & perniciem Populis inde nasci, quòd in rebus ad Deum & salutem pertinentibus negligenter insti- tuantur? *Vbi Populus sui Pastoris incuriâ spirituales famem celestis doctrina pati- tur, ibi est omnis Pietatis & Religionis exterminium.* (s) Sic disertè Chrylosto- mus affirmavit: multò autem clariùs ac manifestiùs id ipsum demonstrat experi- entia. Usque aded, ut sicut Pastores periti ex linguæ colore in matribus sa- gaciter prædicant, quo colore teneri agniculi futuri sint; sic rectè quisque conjiciet, quo colore tingendi sint Populi hujus aut illius Paroeciæ, si Patrum, Parochorum inquam, linguam studiosè contemplatus fuerit. Hæc ubi planè stupida esse deprehensa fuerit, quid di- vinabimus? Non aliud sanè, quàm ple- bem illam futuram moribus profus pervertis. *Non est scientia Dei in terra.* (t) Quanto igitur & imperu & mole vitia inundabunt? *Maledictum, & menda-*

cium, & homicidium, & furtum, & adulterium inundaverunt. Scitragæ horrendæ Oseas illacrymatus est. Sicut autam ita se res habet, an immerito Deus illi irascitur, qui cum alta voce monere deberet è Specula, è qua omnia circumspicere iustus est, profundum fecit? Non satis igitur erit Pastoribus, & Sacerdotibus ceteris, quibus præcebe- rum Animarum cura non incumbit, de rebus tantùm suis Judici Deo reddere rationem. Respondere etiam oportet pro illo, qui pessimè Interijt propo- rea, quòd ab ijs admonitus non fuerit de imminente exitio: sic ut eorum qui- libet, si modò salutis suæ studiosus est, affirmare cum Apostolo possit: *Men- dus sum à sanguine omnium:* quem Deus ab omnibus ijs repetet, qui clamare o- miserint. Hoc autem quomodo rectè respondebunt nisi cum eodem addere possint? *Non enim subterfugi qui mendæ annuntiarem omne consilium Dei vobis,* (u) Hoc qui verè affirmare nequiverit, frustra se aliter purgare conabitur. *Men- dus à sanguine corvum non est, si es Deo consilium annuntiare noluisse: quia cum increpare delinquentes nolueris, eos pro- dubio tacendo Pastor occidit.* (x)

III.

Condemnant denique Pastores ma- tos Leges Ecclesiasticæ à Summis Pos- tificibus & Concilijs latæ, tam minime, ut irritus sit conatus ejus, qui eandem paucis complecti voluerit. Quare lib- ficiat nobis velut in transitu oculos con- jecisse in prima, & ultima Ecclesiæ lo- cula, ut appareat quàm idem semper e- jus in re tanta sensus fuerit.

Ad

SEGNE
CONCIONES
INSTRUCIO
Poenitent
Confessari
Parochi

Ad priora illa secula quod attinet, ipsi adeo Apostoli, teste S. Clemente, statuerunt, ut si cui Sacerdoti Animæ pascendæ creditæ fuissent, ille verò divinæ doctrinæ pabulo eas pascere neglexisset, Sanctissimæ ille primò Eucharistiæ communione privaretur; quæ pœna si somnum illi non excussisset, etiam loco ac gradu moveretur. *Episcopus aut Presbyter, qui negligentius circa Clerum, aut Populum agit, neque in pietate eos erudit, à Communione segregator; si verò in ea fœcordia perseveraverit, deponitur.* Simile rudes Dei verbo instituendi præceptum tulit Synodus sexta ante annos plus mille verbis sequentibus: *Oportet eos, qui præsumt Ecclesiis, omnibus quidem diebus, sed præcipuè diebus Dominicis, omnem Clerum & Populum docere* (y) Nec dissimilia habet Concilium Toletanum, quod agnovit, Prædicandi munus nulli alteri ex functionibus Parochi quidquam concedere. *Omne opus earum in prædicatione & doctrina consistit.* (z) Ex quibus satis apparet, quis primis Ecclesiæ temporibus sensus fuerit de re, in qua versamur, tum cùm & lumine claro admodum illustrabatur ad cognoscendum, quid deceat; & ad exequendum quod cognôrat, singulari studio ferebatur.

Nostra ætate Sacra Tridentina Synodus, quæ inter tempestates tam turbulentiarum hæresum, Reipublicæ Christianæ pro Aquilone salutis fuit, quid non egit ut viva duraret huiusce obligationis memoria, & extincta revivisceret; cùm probè intelligeret, ubi illi non fieret satis, frustra aliquid boni in

R. P. Segneri Institutio Parochi.

Animabus sperari? *Vbi non est Scientia Anima, non est bonum.* (aa) Revocatæ illa in memoriam Pastoribus Animarum, obligationem hanc Juris divini esse: nec isto contenta, docet quid tractari in Institutionibus illis debeat, quas omnibus præcipit. (bb) Quæ ratio tenenda sit in rudi plebe erudienda præscribit, facili nimirum, brevi planoque sermone utendum. Quin & tempus indicat, quo hoc agendum, inter Sacrum scilicet peragendum. (cc) Eò tandem descendit, ut Episcoporum manus sacrorum fulminum falce armet, auctoritatem ijs conferendo fœcordes ea in re Parochos Fidelium communione movendi, & pœna eos arbitraria, pecuniariâ aut corporali mulctandi. Audiamus ipsa Sacræ Synodi verba. *Archipresbyteri, Plebani & quicumque Parochiales, vel alias Animarum curam habentes, Ecclesias, quomodocunque obtineant, per se, vel per alios idoneos (si legitime impediti fuerint) diebus saltem Dominicis, & Festis sollemnibus, Plebes sibi commissas, pro sua & earum capacitate, pascant salutaribus verbis, docendo quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiandoque eis, cum brevitate & facilitate sermonis, vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quæ sectari oporteat, ut pœnam æternam evadere, & celestem gloriam consequi valeant. Si ab Episcopo muniti trium mensium spatio suo muneri defuerint, per censuras Ecclesiasticas, seu alias, ad ipsius Episcopi arbitrium, cogantur: ita ut, si expedire visum fuerit, ex Beneficiorum fructibus, alteri, qui id præbet, honesta aliqua merces persolvatur.*

E
iones

donec principalis ipse respiciens officium suum impleat. (dd) Nec jam effugio locus est, si quis dicat; verbis his Sanctæ Synodi consilium proponi, non præceptum; nec enim consilia vel pœnis tam gravibus, vel censurarum minis, vel formulis minandi tam significantibus sanciantur, sed præcepta, quæ summo in rigore talia sint. Quin non defunt ejusdem Synodi loca, quibus præcipiendi verbis aperte utatur. *Mandat Sancta Synodus Pastoribus, & singulis animarum curam gerentibus, ut frequenter, inter Missarum celebrationem, vel per se, vel per alios, ex iis, quæ in Missa leguntur, aliquid exponant, diebus præsertim Dominicis, & Festis.* (ee) ita Synodus Sess. 22. Vigesima quartâ autem Sessione idem his verbis denuo inculcat. *Præcipit sancta Synodus, ut inter Missarum Solemnia, aut divinarum celebrationem, sacra eloquia, & salutis monita, vernaculâ linguâ, singulis diebus Festis, vel Solemnibus, explanent, eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus questionibus, inserere, atque eos in lege Domini erudire studeant.* (ff) Nec solum communis ea Doctorum assertio est, his verbis, *Mandat, præcipit*, verum propriumque præceptum sanciri, sed ita definitum hac ipsa in questione invenimus ab illo Purpuratorum Patrum cœtu, ad quem pertinet, summa autoritate Concilij mentem, & sensum, ubi dubitari contigerit, interpretari.

Si cui liberet tot Ecclesiæ legibus, tam antiquis, quàm recentibus majus pondus addere ex Sanctorum Doctorum testimonio, nemo facile dixerit,

quàm multos adducere hic possem, ad hoc ipsum autoritate sua assensum mandum. (gg) SS. Augustinus, Gregorius, Hieronymus, Ambrosius, qui tacite reliquos inter eminent, ingenti mox Zele exardescerent. His se ducibus jungerent SS. Joannes Chrysostomus, Hieronymus, Basilius, Bernardus, Prosper, atque his non inferiores magno sanè numero, ut palàm omnibus facerent, quanto potius & singuli eorum, & universi crederentur ac damnent infidam istam, & nihilominus tam frequens silentium.

Ne quis tamen usquam effugio locum pateat, placet potius audire Theologorum sententiam, qui rem hanc, & obligationem, quæ de agimus, adstruunt minus quidem severam liberam, & tamen gravissimam eam ponderis invenunt. Duplicis ista classis sunt, Scholastici, quos dicimus, & Morales. Et Scholastici quidem ut certissimam imponunt obligationem, quæ Pastor teneatur docere Animas curæ suæ creditas: atque ex hac aliam etiam colligunt; quæ nimirum teneatur Pastorum quilibet scire distinctè ac credere multas veritates ac dogmata, quæ vulgo sine noxa ignorentur: ad hoc enim, discere duntaxat pertinet; ad illos autem docere: nemo autem docet, quod non scit. Nubes sicca nihil benefici liquoris in aridam tellurem effundit; siccior dæ tantum copiosum imbrem deplacant. *Si repleta nubes fuerint, effundent imbrem.* (hh) Sic communi confessata docent Antiquiores omnes in 3. dist. 24. (ii) non Scoti minus, quàm Sancti Thomæ Discipuli, in hac sententia asserunt.

de planè concordēs. Nec ab eorum vestigijs Recentiores discedunt, ubi quæstiones de Fide pertractant.

Morales porrò de isthac obligatione pluribus differunt, eamque tam gravem communibus calculis definiunt, ut hanc in rem accipiant illas Dei minas: *Quia tu Scientiam repulisti, repellam te, ne Sacerdotio fungaris mihi.* (kk) Et verò ne rem dicendo exaggerasse videar, ipsa aliquorum verba annuero. *Negligentia magna Parochi in docendo ad salutem necessaria, mortalis est.* Ita Sà (ll) Doctor famà suà non inferior. *Teneatur Curatus sub mortali docere id, quod sub mortali tenetur scire Populus.* (mm) Sic Trullensis pronuntiavit. *In oppido, ubi, silente Curato, omnes silent, sine dubio Curatus nec per se, nec per alium predicans, peccabit mortaliter, quia deficit in re gravi, cedente in grave Populi incommodum.* Neque hunc Curatum credo excusari conniventia Episcopi, cum de iure divino ad hoc teneatur (nn) Hæc est Doctrina Possivini. *Pastorale officium est docere Populum.* Quare profecto huius muneris, ubi grandis est negligentia, peccatum est mortale. (oo) ita Sotus censuit. *Advertant, quicumque in Christi Ecclesia ad Pastoralis officij dignitatem assumpti sunt, ad hoc Apostolicum prædicationis munus exercendum, naturalis, divino, & Ecclesiastico iure ita esse constitutos, ut nisi id diligenter expleverint, certum subiuri sint damnationis supplicium.* (pp) His verbis sensum suum Medina expressit.

Molestus essem, si pergerem afferre, quæ hanc in rem scripserunt Toletus,

Suarez, Sanchez, Castropalao, Navarrus, Barbosa, Bonaccina, Reginaldus, Fragolus, Manuel, (qq) & quotquot sententiam in tanti momenti causa tulerunt. Satis sit dixisse, neminem unum esse, qui Pastorem mutum à gravi noxa absolvat, si, quam admisit, negligentia diuturna sit, aut assidua, & non brevis, aut certo aliquo casu excusabilis.

Admiratione proinde summa dignum est, quòd videamus non desse Parochos, qui sacrorum Mysteriorum & Sacramentorum usum oves sibi creditas prohibeant, si legatum aliquod pium præstare neglexerint, cuius quidem præstandi obligatio est sanè quàm gravis, non imposita tamen, nisi ab homine conditionis non disparis; licet ijdemmet Pastores nullà religione teneri se existiment, quo minùs, etiam singulis diebus, Dei filium in Altari sacrificent, quantumvis socordes sint in adimplendo debito ponderis haud paulo majoris; quale est, de quo nobis sermo, divini verbi prædicandi: debito inquam, quod Christus ipse statui eorum conjunxit intimè, Apostoli promulgârunt, restaurârunt Decreta Pontificum, denuo inculcârunt Concilia, Sacri Doctores omnes agnoverunt, Theologi consentianto propugnârunt, ut ne unus quidem inventus sit, qui à noxa gravi huius negligentia reum eximeret? Ut quis immunem se existimare possit obligatione Legato pio satisfaciendi, non paucæ sæpe occurrent rationes, etsi illæ omnibus non probentur. Sed quam pro se afferet in re nostra Pastor An-

E 2 marum,

marum, quam non vel commodorum studium, vel ad genium vivendi libido didicant? Serio quisque animum ad hoc cogitandum intendat, & sentiet, sacro se horrore perfundi, dum videt, non deesse sacerdotum è numero aliquem, qui tot nominibus obætatus, pergat non tantum tranquillè dormire somnum fœcordiæ suæ, sed illa etiam nomina indies augeat & accumulat, planè immemor rationum, quas de tanta summa capitali momento unico reddere cogitur. Hic enim vero non superest quod dicamus, nisi quòd ignavi ejusmodi Pastores, ut sunt crudeles erga Animas alienas, quarum tam multas quotidie fame emori sinunt, dum cibum in tempore non porrigunt, ita & suam in Animam sint crudeles: unde nec de hac, nec de illis serjandis solliciti, ridet, tanquam inania terculamenta, minas gravissimis momentis fundatas. Sed quid tandem fiet? tot tonitrua, fulmina sequentur, ruentque impetu tam præcipiti, ut declinari non possint. Etiam Barbari illi ad occiduam solis plagam sici initio curulium machinarum explosiones, tanquam festivos bombos, deridebant: sed cum subinde temerè propius se ad illas admovissent, quarum æ virium essent tum agnovere, quando igneam eam pestem amplius non poterant evitare.

Temeritatis ejusmodi, etsi summo suo malo, reum se fecit Sacerdos aliquis Animarum Pastor, tam perversus, ut non haberet tum Animæ, ejus fidei creditæ, hostem infensorem. (tr) Admiserat ille Pastoris munus velut animi

causâ, expendebatque in tabernis ritorijs, & oblectamentis, etiam pudendis, non tempus minus, quam annos proventus. Illud autem præ cetera detestabile erat, quòd nec illa quidem vulnera, quæ turpissimi exempli fœditate inflixerat, salutari linguæ ministro persanare curaret. Mirum proinde non est, paulatim plures earum annuum perijisse, quin tamen ille animam ad id adverteret, perinde ac si ad ipsam penitus non pertinerent. Aliquo tempore post annis defunctus morte, non dissimili vitæ quam vixerat, defunctus ipse in funestum illud barathrum ad se inveniendas. Cum ecce vix ad ostentari illius antri progressus (id quod non nemini vitæ sanctimoniam indico dederet contigit) obvium habuit agens creditarum sibi olim Animarum, quas suâ perdidit ignaviâ, quæ lapidibus armatæ certatim in eum involabant; vocibus horrendis, & quæ plus quam ipsi lapides dolerent, ingeminantes: *Tibi commissi sumus, tu nec exemplo, nec verbo nos revocasti: & cum dicto densissimum in eum conjectâ lapidum grandine precipitem in igneum puteum egerunt, ut palam illi facerent; æquum esse, ac cuncti unitis studijs ab eo vindictam repeterent, cum ipse in omnium perniciem conjurasset.*

Verè igitur Sacerdos mutus ab homicida non distinguitur, si non parvisi in talem etiam quadrat, si, inquam, non parvisi, occidisti. Et si Leges Martem illam, tam inhumavam, ut lac proli suæ subtrahat, comparant Marti, quæ sobolem præfocat: *Necesse videtur,*

non solum qui paruum profocat, sed qui alimenta denegat: (ss) an persuadere sibi quisquam potest, divinis legibus, quibus tam pretiosa sunt Animæ, eos tanquam excusatione dignos, tolerandos, qui, cum eas in sacro Lavacro Christo genuerint, fame postmodum emori sinant? Si ejusce generis Pastor ceteros inter ut innocens impunè ferre potest suum silentium, quæ causa fuit, cur Apostolus metu consternatus exclamaret: *Vamibi, si non evangelizaveris!* cur mox adderet: *Necessitas mihi incumbit?* Non tam amarè illacrymatus esset silentio suo, quo semel tantùm loqui neglexerat, sacer ille Vates: *Vamibi, quia tacui.* (uu) Nec ille Christi Vicarius semel iterumque vaticano è solio sibi aliiisque, quorum curæ commissa sunt Animæ, grande hoc prædicandi debitum inculcasset, promulgassetque, metu attoniti instar, exclamando: *Dispensatio celestis seminis nobis credita est: va si non sparserimus! va si tacuerimus! Vanobis, qui ministerij opus suscepimus, si Domini veritatem, quam Apostoli prædicaverunt, prædicare neglexerimus!* (xx) Quisquis proin audito omni ex parte tam funesto & tam sonorè ingeminato *Va!* non evigilat, non jam mutus tantùm, sed & surdus Pastor est; surdus autem lethargo sponte accersito. Unde hinc quoque decretoriam istam sententiam ferre possumus: aut Parochi munere cedendum est, aut illi Prædicandi opus conjungendum. Id enim nî fiat, quam tandem salutis spem concipere mutus ejusmodi poterit? Pessimè sanè cum illo agetur, quisquis experiri priùs fune-

stos hujus *Va!* effectus voluerit, quàm fidem præstare illos præfagentibus.

(a) Luc. 4. 18. (b) Luc. 4. 43. (c) Jo. 20. 22. (d) Matth. 28. 19. (e) Suar. de Relig. 10. 3. l. 1. c. 17. n. 5. (f) ad Ephes. 4. (g) S. Hier. in c. 4. Ephes. S. August. epist. 59. ad Paul. S. Ans. in c. 4. ad Eph. (h) S. Th. in ep. ad Eph. c. 4. l. 4. (i) Heb. 3. (k) 2. Tim. 4. 1. (l) l. 6. Palit. c. 30. (m) Jo. 1. 29. (n) S. Ph. 1. 2. q. 85. art. 3. ad 1. (o) 1. Petr. 5. 2. (p) 1. Cor. 9. (q) S. Greg. 10. 17. in Evang. (r) Ezech. 33. 7. (s) S. Jo. Chryf. bo. 54. in Gen. (t) Of. 4. 2. (u) Ath. 20. (x) Dist. 43. c. Ephesius. (y) Sex. Syn. c. 19. (z) Concil. 4. Tolit. c. 25. (aa) Prov. 19. (bb) Sess. 23. de Refor. c. 1. Sess. 5. de Refor. c. 2. id. (cc) Sess. 24. de Refor. c. 7. & Sess. 22. c. 8. (dd) Sess. 5. c. 2. de Refor. (ee) Sess. 22. de Sac. Missæ. c. 18. (ff) Sess. 24. c. 7. de Refor. (gg) S. Aug. ep. 100. & h. 7. inter 30. S. Gregor. Pastor. 2. c. 4. Mor. l. 22. c. 16. hom. 17. in Evang. S. Hieron. in Ezech. c. 33. S. Ambros. in epist. ad Tim. c. 4. S. Chrysof. h. 6. in Epist. ad Philem. & h. 15. in 2. ad Timoth. & de Sacerdotio. S. Isid. de summo bon. c. 46. S. Basil. S. Bern. in Serm. Ecce nos. S. Prosper de vita Cont. S. Th. 2. 2. q. 2. art. 6. (hh) Eccli. 11. 3. (ii) S. Th. in 3. dist. 25. q. 2. art. 2. S. Bon. q. 1. Dur. q. 1. n. 8. 9. Riccard. q. 1. art. 4. Gabr. q. 1. concl. 2. Suar. de Fide. disp. 13. sect. 6. n. 6. Vasq. in 3. p. d. 236. c. 20. n. 207. & c. (kk) Of. 4. 6. (ll) S. v. Paroch. (mm) l. 1. c. 6. dub. 4. n. 7. (nn) Possor. de Offic. Cur. c. 3. n. 3. (oo) Sec. de Inst. l. 10. q. 1. art. 3. (pp) Medin. de reit. fide. l. 13. c. ult. (qq) Tol. l. 5. c. 5. n. 4. Suar. de Relig. 10. 2. l. 2. c. 16. n. 7. Cast. 10. 1. tr. 4. d. 1. p. 11. n. 3. & 10. 1. de obs. fest. d. 2. p. 4. n. 5. Nav. Man. c. 25. n. 135. Barb. de off. Par. c. 15. n. 2. Bonac. in 3. p. dec. disp. 5. p. 20. n. 30. Regin. 10. 2. l. 10. sect. 3. n. 63. Frag. 10. 2. l. 10. disp. 21. §. 1. Man. 10. 1. Sum. 6. 88. (rr) Casar. l. 12. c. 6. (ss) l. 4. ff. de agnost. libe. & alendis. (tt) 1. Cor. 9. 15. (uu) If. 6. 5. (xx) Nicol. Pap. in Epist. ad Mich. Imp. Dist. 43. c. Dispensatio. Symmach. Pap. Syn. 6.